

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 374/2021-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Martinom Bezákom, PhD., advokátom, Klincová 15, Bratislava, proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 2 To 12/2020 z 29. apríla 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 30. novembra 2020 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutím všeobecného súdu označeným v záhlaví. Sťažovateľ navrhuje zrušiť napadnuté uznesenie a vrátiť vec Krajskému súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) na ďalšie konanie. Tiež navrhuje nariadiť dočasné opatrenie na zdržanie vykonávania napadnutého uznesenia.

2. Z ústavnej sťažnosti, napadnutého uznesenia a ostatných príloh vyplýva nasledujúci stav veci:

Okresný súd Martin (ďalej len „okresný súd“) uznesením č. k. 2 T 84/2015 zo 7. októbra 2019 postupom podľa § 244 ods. 1 písm. d) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) zastavil trestné stíhanie sťažovateľa pre skutok právne kvalifikovaný ako trestný čin poškodzovania veriteľa podľa § 256 ods. 1 písm. a), ods. 5 písm. b) zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení účinnom do 31. decembra 2005, pretože trest, ku ktorému môže trestné stíhanie viesť, je celkom bez významu popri nepodmienečnom treste odňatia slobody vo výmere 3 rokov právoplatne uloženom 12. júna 2007. Podstatou skutku, pre ktorý bol sťažovateľ trestne stíhaný, bolo jeho podanie návrhu za obchodnú spoločnosť [REDAKOVANÉ] na výmaz záložného práva k špecifikovanej nehnuteľnosti vedeného v prospech

spoločnosti WROZAMET S. A. (ďalej len „poškodená“), pričom predmetnú nehnuteľnosť jej predtým za 2,5 milióna Sk predala spoločnosť [REDAKOVANÉ], ktorej bol sťažovateľ konateľom. Sťažovateľ tak mal znemožniť poškodenej spoločnosti a jej právnej nástupkyňi vymáhať pohľadávku zabezpečenú záložným právom, pričom vedel, že pred zrušením spoločnosti [REDAKOVANÉ], jej v máji 2005 bola rozhodcovským súdom uložená povinnosť zaplatiť sumu 778 235,99 eur s príslušenstvom, čím spôsobil škodu vo výške najmenej 514 505,74 eur.

3. Krajský súd napadnutým uznesením na základe sťažnosti prokurátora podľa § 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku zrušil uznesenie okresného súdu a uložil mu, aby vo veci znovu konal a rozhodol. Zároveň ako nedôvodnú zamietol podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažnosť sťažovateľa.

4. Krajský súd vyhodnotil ako dôvodnú sťažnosť prokurátora. Pripomenul, že obžaloba bola podaná 17. júna 2015 a krajský súd už dvakrát zrušoval skoršie uznesenia okresného súdu, a to uzneseniami č. k. 2 To 40/2017 z 2. augusta 2017 a č. k. 2 To 9/2019 zo 16. mája 2019, ktoré okresný súd rešpektoval. Zotrvával na svojom závere, že neboli splnené podmienky na zastavenie trestného stíhania sťažovateľa z dôvodu, že skutok uvedený v obžalobe nie je trestným činom s uvedenou právnou kvalifikáciou. Všeobecne poukázal na vykonané dôkazy. Zhodnotil podstatu skutku spočívajúcu v predaji záložným právom zaťaženej nehnuteľnosti v majetku spoločnosti, ktorej bol konateľom, ďalšej spoločnosti, ktorej bol štatutárnym orgánom (predsedom predstavenstva), pri vedomosti o existencii rozhodcovského rozsudku v prospech poškodenej spoločnosti s následkom v znemožnení uspokojenia pohľadávky realizáciou záložného práva poškodenej a vzniku škody. Po citovaní zákonného ustanovenia analyzoval znaky skutkovej podstaty trestného činu.

5. S argumentáciou sťažovateľa, že sa mal dopustiť protiprávneho konania dvomi samostatnými skutkami, sa krajský súd nestotožnil. Podľa obžaloby išlo o jeden skutok zahŕňajúci v sebe viaceré po sebe nasledujúce kroky sťažovateľa, ktoré mali viesť k zmareniu uspokojenia pohľadávky veriteľa spoločnosti [REDAKOVANÉ], a nemožno ich posudzovať izolovane, ale v ich súhrne. V rámci rekapitulácie obsahu spisu spomenul záložné právo zriadené v čase vydania rozhodcovského rozsudku, zapísanie spoločnosti [REDAKOVANÉ] do obchodného registra v auguste 2005 so sťažovateľom ako predsedom predstavenstva, dátum kúpnej zmluvy v novembri 2005, zrušenie spoločnosti [REDAKOVANÉ], bez likvidácie od 22. decembra 2005 a výmaz z obchodného registra, napokon podanie návrhu na zápis výmazu záložného práva sťažovateľom 8. decembra 2005 ako štatutárnym zástupcom spoločnosti [REDAKOVANÉ] s poukazom na vykonaný zápočet. Z dôvodu výmazu záložného práva malo byť poškodenej znemožnené domáhať sa uspokojenia svojej pohľadávky prostredníctvom záložného práva a mala jej byť spôsobená škoda.

6. Krajský súd poznamenal, že uvedeným výkladom nekonštatuje vinu sťažovateľa. O nej bude spoľahlivo možné rozhodnúť po vykonaní dokazovania na hlavnom pojednávaní a preverení obhajoby sťažovateľa. Stotožnil sa so záverom prokurátora, že zastavenie trestného stíhania pre skutok uvedený v obžalobe nezodpovedá stavu veci a zákonu. K neúčelnosti trestného stíhania poukázal na niektoré závery rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) publikované pod č. 20 v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 2/2019. Podľa krajského súdu okresný súd správne uviedol, aký trest možno sťažovateľovi za žalovaný skutok uložiť, poukázal na do úvahy prichádzajúce uloženie

súhrnného trestu vzhľadom na predchádzajúce právoplatné odsúdenie za trestný čin podvodu v spolupáchateľstve. Krajský súd sa pre prípad uznania viny a uloženia trestu sťažovateľovi vyjadril o potrebe zohľadniť popri ostatných kritériách vymeriavania trestu v jeho prospech dĺžku trestného konania. Nemožno pritom podľa neho opomenúť následok v podobe škody veľkého rozsahu. Podľa súdu nemožno dôjsť k záveru, že trest hroziaci sťažovateľovi v prípade uznania viny je celkom bez významu popri treste uloženom právoplatne 12. júna 2007 v inej veci.

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Proti napadnutému uzneseniu sťažovateľ argumentuje:

a) Krajský súd ho adekvátne neodôvodnil, relevantnú argumentáciu sťažovateľa úplne odignoroval, k otázke účelnosti trestania sťažovateľa zaujal bez zmeny skutkových okolností opačný názor ako v predchádzajúcich uzneseniach. Bez odôvodnenej odpovede na sťažovateľove otázky (či stíhaný skutok je trestným činom a ak áno, či trestanie zaň je popri predchádzajúcom odsúdení účelné, pozn.) je svojvoľné.

b) Nemožno sa uspokojiť s tým, že zásah do základných práv sťažovateľa (resp. jeho negatívne následky) bude odstránený ústavným súdom až po konečnom rozhodnutí všeobecných súdov o vine a treste. Ústavný súd môže predísť negatívnym následkom odmietnutia súdov zaoberať sa náležite otázkou trestnosti skutku tým, že vyhovie ústavnej sťažnosti.

c) Neodôvodnenosť záveru o trestnosti stíhaného skutku sťažovateľ vníma v tom, že sú mu v skutočnosti kladené za vinu dva samostatné skutky (prevod nehnuteľnosti a podanie návrhu na výmaz záložného práva). Tie samostatne ani v súhrne (ako jeden pokračovací trestný čin) nie sú trestným činom poškodzovania veriteľa. Predajom nehnuteľností prešli na [REDAKOVANÉ] všetky povinnosti, ktoré mala spoločnosť [REDAKOVANÉ], ako pôvodný záložca voči poškodenej, ktorej právo uspokojiť svoju pohľadávku predajom nehnuteľností zostalo zachované. Sťažovateľ nemohol podaním návrhu na výmaz záložného práva mariť uspokojenie poškodenej, pretože poškodená nebola veriteľom spoločnosti [REDAKOVANÉ] a absentuje vzťah príčiny a následku.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) uznesením krajského súdu zrušujúcim uznesenie okresného súdu o zastavení trestného stíhania, ktoré má byť svojvoľné a nedostatočne odôvodnené.

9. Ústavný súd považuje za potrebné poukázať na svoje ústavné postavenie, z ktorého vyplýva, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou, a preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne

medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (obdobne napr. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 222/2012).

10. Ako sťažovateľ poukazuje, napadnuté uznesenie nie je konečným rozhodnutím o veci samej a sťažovateľ bude mať možnosť domáhať sa na ústavnom súde ochrany základných práv a slobôd proti konečnému rozhodnutiu, ktoré vzíde z prebiehajúceho konania nachádzajúceho sa v štádiu po podaní obžaloby a vykonaní hlavného pojednávania.

11. Právomoc ústavného súdu je vybudovaná na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených, ktorých eventuálnu protiústavnosť už nemožno zhojiť inými procesnými prostriedkami, resp. už nie je možná náprava iným spôsobom. Teda v prípadoch, pri ktorých sťažovatelia namietajú porušenie svojich ústavou garantovaných práv alebo slobôd v trestnom konaní, ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane zdôrazňuje, že trestné konanie je od svojho začiatku až do konca procesom, v rámci ktorého sa pri vykonávaní jednotlivých úkonov môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní, ako aj v predmetnej veci konajúcich všeobecných súdov naprávať, resp. korigovať jednotlivé pochybenia, ku ktorým došlo v predchádzajúcich štádiách trestného konania, a preto spravidla až po právoplatnom skončení trestného konania možno na ústavnom súde namietat také pochybenia príslušných orgánov verejnej moci, ktoré neboli odstránené v jeho dovtedajšom priebehu a ktoré mohli vo svojich dôsledkoch spôsobiť porušenie práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy (IV. ÚS 166/2010, m. m. tiež II. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, IV. ÚS 220/07).

III.1. K porušeniu označených práv postupom a napadnutým uznesením krajského súdu:

12. Z obsahu sťažnostných námietok vyplýva, že sťažovateľ ústavnou sťažnosťou vytýka súdu všeobecne svojvôľu a riadne (dostatočné) neodôvodnenie napadnutého uznesenia. Predkladá vlastné hodnotenie dôkaznej situácie a polemiku so závermi o trestnosti stíhaného skutku a účelnosti prípadného trestania. Ústavný súd s prihliadnutím na princíp už spomínanej subsidiarity zisťoval, či sťažovateľ mal proti prípadnému zásahu krajského súdu do jeho práv účinný právny prostriedok, ktorým by sa mohol domôcť ich ochrany.

13. Trestné konanie je vykonávané pod priebežným dohľadom súdov, ktoré majú dbať na dodržiavanie zákonnosti a ústavnosti. Najzávažnejšie zásahy do základných práv a slobôd už v predsúdnom konaní v zmysle aktuálneho právneho stavu podliehajú súdnemu rozhodnutiu (väzba, zaistenie majetku, pozn.). Dôvod na zásah v súlade s právomocou zverenou ústavnému súdu čl. 127 ods. 2 ústavy by bol preto založený len výnimočne, ak by došlo k neprípustnému zásahu do základných práv a slobôd sťažovateľa, ktorý by nebol napravitel'ný v ďalšom priebehu konania rozhodovaním súdov. Z hľadiska procesných garancií súdnej a inej právnej ochrany by muselo ísť o kvalifikovaný procesný exces (zjavná chyba výroku, absencia zákonného podkladu, vydanie nepríslušným orgánom, svojvôľa).

14. Uvedené skutočnosti svedčia v prospech záveru, že ústavný súd by mal pristupovať k preskúmvaniu rozhodnutia krajského súdu (ako sťažnostného súdu) o zrušení uznesenia okresného súdu o zastavení trestného stíhania vydaného v priebehu súdnej fázy trestného konania zdržanlivo. Ústavný súd preto na tomto mieste nevidí priestor, aby polemizoval so závermi

okresného súdu doplnenými krajským súdom, keďže by išlo primárne o hodnotenie skutkového stavu a ustálenie právneho záveru. V tejto fáze konania sú to práve súdy, ktoré vedia najlepšie posúdiť oprávnenosť úkonov trestného konania s bezprostrednou znalosťou všetkých skutkových okolností.

15. Napadnuté uznesenie krajského súdu už uvedené atribúty umožňujúce uplatnenie kasačnej právomoci podľa názoru ústavného súdu nenapĺňa. Je zrejmé, že obsahuje výrok, ktorého znenie stručne vystihuje obsah príslušných častí jeho odôvodnenia, a je vydané riadne obsadeným senátom [§ 190 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku] krajského súdu. Obsahuje dostatočne rozsiahle odôvodnenie, v ktorom reaguje na väčšinu podstatných argumentov sťažovateľa.

16. Uznesenie krajského súdu poskytuje podľa názoru odpovede na námietky sťažovateľa v dostatočnom rozsahu vzhľadom na štádium konania, v akom bolo vydané. Nie je možné podľa názoru ústavného súdu očakávať vysporiadanie sa všeobecného súdu pri predbežnom prejednaní obžaloby s každým jedným detailom argumentácie obhajoby smerujúcej proti obžalobe. Na to je primárne určené dokazovanie na hlavnom pojednávaní. Sťažovateľ v podstate od ústavného súdu žiada, aby sa (pri stotožnení s jeho argumentáciou určujúcou hranicu dostatočnosti odôvodnenia podľa jeho predstáv, pozn.) postavil do úlohy všeobecného súdu a posudzoval až odôvodnenosť trestného stíhania pre žalovaný skutok, ako aj účelnosť prípadného trestania sťažovateľa. Ide však o bremeno ťažiace konajúce súdy, pretože ony sú na odpovedanie takýchto otázok vybavené priamou právomocou vyplývajúcou zo zákona. Ústavný súd je však oprávnený a povinný posúdiť neústavnosť konania a rozhodovania všeobecných súdov vo veciach, v ktorých už niet iného nadriadeného alebo opravného súdu, ktorý by chránil základné právo účastníka konania. Tieto zásady týkajúce sa vzťahu ústavného súdu a všeobecných súdov pri ochrane ústavnosti boli relevantné aj v danej veci (IV. ÚS 1/02).

17. Krajský súd podľa názoru ústavného súdu primerane zohľadnil a vystihol hlavné argumenty sťažovateľa o trestnosti stíhaného skutku a účelnosti trestania, dal na ne zrozumiteľnú odpoveď. Ústavný súd nepovažuje na tomto mieste za potrebné ani účelné bližšie reprodukovať jednotlivé závery krajského súdu, pretože sú sťažovateľovi známe. Právo na súdnu ochranu nezahŕňa právo, aby sa konajúce súdy stotožnili s hodnotením rozhodujúcich skutočností predostretým sťažovateľom ako obvineným. Napadnuté uznesenie podľa názoru ústavného súdu netrpí vážnym porušením práva na spravodlivý proces, bolo vydané orgánom verejnej moci s potrebnou právomocou, v odôvodnení predostretý výklad právnych predpisov sa nejaví byť v zjavnom rozpore s pravidlami logiky a rozumného uvažovania.

18. Negatívne následky obvineného spojené s trestným stíhaním sú v právnej sfére všeobecne považované za primerané obmedzenia základných práv a slobôd, ak sú zo strany konajúcich orgánov verejnej moci rešpektované zákonné postupy. Na odstránenie prípadných nedostatkov vzniknutých v tomto procese je určených viacero mechanizmov (opravné prostriedky riadne a mimoriadne). Pokiaľ ide o ten ústavný, na jeho aktiváciu v tomto prípade spôsobom uvedeným v ústavnej sťažnosti nie sú splnené vyžadované predpoklady. Sťažovateľova argumentácia je v plnom rozsahu naďalej využiteľná pred všeobecnými súdmi, ktoré pokračujú v rozhodovaní o vine a treste, napadnuté uznesenie na tom nič nemení.

19. K otázke právnej istoty a namietanému názorovému obratu krajského súdu ústavný súd uvádza, že v priebehu konania sa právny názor súdu na výklad a aplikáciu hmotného a procesného práva aj

vzhľadom na jemu predkladané argumenty obhajoby a prokuratúry môže vyvíjať. Týka sa to aj krajského súdu konajúceho ako sťažnostný súd. Posúdenie účelnosti trestného stíhania bolo predmetom hneď prvého zrušujúceho uznesenia, v ktorom krajský súd pripustil možnosť zastavenia konania pre neúčelnosť trestania sťažovateľa. Z okolností veci vyplýva, že ide o otázku pokrytú hodnotiacou úvahou súdu (§ 2 ods. 12 Trestného poriadku), avšak podliehajúcu požiadavke riadneho odôvodnenia (§ 176 ods. 2 Trestného poriadku). Za ústavne prijateľne odôvodnené možno podľa názoru ústavného súdu označiť napadnuté uznesenie v zodpovedajúcej časti, ktoré ako jediné (na rozdiel od predchádzajúcich dvoch, pozn.) bolo predmetom ústavného prieskumu. Krajský súd konajúci ako nadriadený súd s plnou jurisdikciou nebol v zmysle § 194 ods. 5 Trestného poriadku na rozdiel od okresného súdu formálne viazaný vlastným právnym názorom vyjadreným v predchádzajúcich zrušujúcich rozhodnutiach. Ak s poukazom na kritériá uvedené v medzičasom publikovanom stanovisku najvyššieho súdu prehodnotil okolnosti prípadu a došiel k záveru, že hroziaci trest nie je celkom bez významu popri skoršom právoplatnom odsúdení, tak jeho záveru nie je možné vytýkať nedostatok odôvodnenia, svojvôľu ani porušenie princípu právnej istoty. Ústavný súd dáva do pozornosti aj nemožnosť krajského súdu dávať záväzné pokyny vo vzťahu k hodnoteniu dôkazov, pretože sa tým narušuje zásada voľného hodnotenia dôkazov.

20. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd dospel k záveru, že napadnuté uznesenie krajského súdu nebolo možné v tomto momente trestného konania považovať za konečné (definitívne) rozhodnutie. Z uvedených dôvodov ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v rámci predbežného prerokovania v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov z dôvodu jej neprípustnosti. Navyše na základe už uvedeného je zrejmé aj to, že medzi napadnutým uznesením krajského súdu a obsahom sťažovateľom označených práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení.

21. Po prijatí už uvedeného názoru o možnosti porušenia označených práv zostalo bez významu zaoberať sa ostatnými požiadavkami uvedenými v petite ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. júla 2021

Libor DUEA
predseda senátu